

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel :

egész oldal ... kor. 22. — negyed oldal ... kor. 8. — fel oldal ... „ 16. — nyolczad oldal „ 4. —

A díjak előre befizetendők a Szent-István Társulathoz.

A tanítói állás védelme.

A «Néptanítók Lapja»-hoz szólunk nyíltan és határozottan. Egyik kartársunk, Barabás Ernő Kis-Cellről a «Néptanítók Lapja» f. év 30. számában ily cím alatt foglalkozik azzal a sok helyen még létező állapottal, hogy a kántortanító kötelességei közé oly foglalkozások is tartoznak, amelyek képesítéshez nem kötöttek s így a tanítóra nézve szolgálai teendők. Cikkének végén kifejezi azon meggyőződését, hogy jól tudja, hogy *sorai egyik-másik helyen visszatetszést fognak kelteni, bár tiszta igazságot írt.*

Hát mi azonnal erre adunk választ. A visszatetszést bennünk nem B. E. kartársunk eljárása kelti föl, hanem a «Néptanítók Lapján» ütköziünk meg, hogy e lap a tanítói állás védelméről írva egy, a történelmi fejlődés alapján amúgy is elintézés alatt álló ügy teljes lebonyolításának bevétele nélkül helyet ad a panaszoknak anélkül, hogy azokra az igazi okokra, mint nehézségekre is rámutatna, amelyeket e kérdés elintézésénél a tanügyi kormányoknak a kántortanítókkal szemben tanúsított méltánytalan, sőt mondjuk igazságtalan rendelkezései idéztek és idéznek elő.

Lássunk tisztán. A kath. tanügyi főhatóságok nem állják útját annak, sőt hatáskörükben maguk mozdítják elő azt a történelmi fejlődést, hogy a kántortanítók a képesítéshez nem kötött szolgálai foglalkozások alól felmentést nyerjenek. Igen ám, csak hogy ma minden kántortanítói állásnak védelme a törvény és annak végrehajtására kiadott rendelet szigorú szavai alapján össze van írva. Ez az összeírás kegyetlenül összeszedte a kántortanítónak minden rendű és rangú jövedelmét és így azok a szolgálmányok is a díjlevelbe jutottak, amelyekhez kötött teendők a tanítónak *nerelői tekintélyt* természetesen kibebitik. Maga a eikkíró elismeri, hogy a kath. népoktatásügy arra hivatott tényezői saját körükben megtettek és elkövetnek mindent, hogy ez az odiosus ügy a katolikus tanítók és azok hatóságai kívánságának, óhajának megfelelően minél előbb ren-

deztessék. Itt sürgetésre, meggyőzésre szükség nincs. A «Néptanítók Lapja»-nak fogadatlan prókatori szerepe itt fölösleges; és ezért visszatetsző az eljárása. De ha a «Néptanítók Lapja»-nak mindezek dacára oly szívén fekszik ebben az ügyben a tanítói tekintély érdekében intézkedések sürgetése, írja ki azt, amit mi most javasolunk: Kivánja, hogy minden hazai okl. tanító egyforma fizetésben és nyugdíjban részesüljön; követelje, hogy adjon ki a tanügyi kormány sürgősen oly rendeletet, hogy: *1. a kántortanítók díjlevelében a tanítói fizetés összegébe a szolgálai foglalkozások után járó díj (és nem fizetés) be ne számíttassék, azaz föl ne vétessék, s ha fölvetetett volna, haladéktalanul új összeírás eszközöltessék; 2. rendelje el a tanügyi kormány, hogy a kántori teendőkért járó fizetés ne tekintessék tanítói fizetésnek és fejezze ki ebrül, hogy az így megállapított tisztán tanítói fizetést, ha az a 800 koronát el nem éri, államsegéllyel fogja kiegészíteni; mert jogos és méltányos, hogy a kántortanító, aki kettős teendőket végez, pusztán tanítói kötelességeinek ellátásáért a minimális 800 koronát élvezze fizetésül úgy, mint azok a tanítók, akik nem kántorok is egyszerűen; 3. ahol pedig a kántori és tanító jövedelem külön-külön össze nem írható, ott a nyugdíjigény megállapításánál követett módon fele fizetés kántori és fele tanítói fizetésnek vétessék, de ez esetben is a tanítói fizetés haladéktalanul 800 koronára kiegészítendő, ha kell államsegéllyel.* Ez annál is inkább jogos igénye a kántortanítóknak, a «tanítói tekintély érdekében», mert azoknál az állami tanítóknál, ahol a kántori teendőket ők látják el, a kántori teendőkért élvezett fizetést az állam nem tudja be a tanítói fizetés összegébe.

De egyéb hajmeresztő igazságtalanságokra, méltánytalanságokra is mutasson reá a tanítói tekintély érdekében. Hisz minden tanító e hazában a nemzeti népnevelést szolgálja. És mégis, ha az a szegény kántortanító a megfelelt fizetés avagy az összeírás adatai szerint — mondjuk — csak 400 korona tanítói fizetésre van fölvéve a nyugdíjigény megállapításánál, (amely

összeben azok a «szolgái» fizetések is beemloglatatnak), akkor ö 600 korona után fizetett ugyan belépési és egyéb díjakat, de azért az I. és II-ik ezüstpénz korpóllék még mindig csak a 400 koronás fizetésnek 600 koronáig való kiegészítésére szolgál s így annak a kántortanítónak vesztesége az 50%-os levonáson kívül az is, hogy csak 20 szolgálati év után emelkedik a nyugdíjba beszámítható fizetése 800 koronára. Ez már azután jogosan lelohaszthatja a hivatásszeretetet és «igazi» ok az elkeseredésre. Na meg a tanítói tekintélynek sinez valami nagy hasznára!

Mondja meg őszintén a «Néptanítók Lapja», nem tudja-e ő azt, hogy ez így van és nem érti és érzi-e át a t., hogy ez igazán sérti a tanítói tekintélyt azoknál, akik e kegyetlen rendelkezésnek meg azután anyagi terhet is érzik.

Ezekben a kartársakban — a nemzeti nevelés végtelen kárára — elkeseredést szült és ápol folyton a tanügyi kormány a fent bemutatott igazságtalan — mondhatjuk *üdlözésnek minősíthető* elbánásából.

Segítsen e bajokat megszüntetni a «Néptanítók Lapja» az által, hogy közzé teszi azokat a sorokat — amiket tiszta szándékkal ebben a tárgyban B. E. kartársunk jelen válaszuk igazságai alapján be fog küldeni; mert mi őt erre ezennel a magyar kántortanítók nevében határozottan és szintén tiszta szándékkal felkérjük. Sőt ígérjük neki, hogy ha e tárgy közleményeit a «Néptanítók Lapja» szösz szerint közzé nem teszi, akkor mi nyitunk tért azoknak a közleményeknek a legnagyobb készséggel; természetesen azzal a megjegyzéssel, hogy a közleményt a Néptanítók Lapja nem közölte nyilvánvalóan azért, mert «kényes» természetű és a tanítókat az állammal szemben elkeserítő «stílus». Ezt a «Néptanítók Lapja» csak a kátholikus egyházzal szemben teheti meg megrendelésre, avagy az adózók pénzéből fényesen fizetett szerkesztő, segédszerkesztő, vagy az őt tagból álló és gazdagon, rendes évi fizetéssel díjazott belső munkatársak pedagógiai bölcseségeiből; mert hát utóvégre is az állami hivatalos tanügyi organum szerkesztőségének pedagógiai bölcsesége (tudománya) is volna. És ki vonja ezt kétségbe!?

Ember Károly.

A keresztény szellemű oktatásról.

A minapában esett meg az a furesa eset, hogy a tanító az ember kifeszített ujjai között levő hártvaszerű izom és bőrréteget uszóhártya «durvany»-nak mondotta, amivel azt akarta dokumentálni, hogy az ember valamikor — uszóállat volt. S e mi voltának emlékét azután is megőrizte, ahogy átment a szárazföldi gerinceseknek számlalan nemzedéken.

Az illető megszegyenitette Darvint és minden követőjét. Fölfedezést tett a «tudomány»-ban. Ha nem volna olyan szerény, mint aminő, a tudós aka-

démiák sietnének kebelükre ölelni világszerte. De miután szerény a szóban levő kollega, mi sem leplezzük le; csak maradjon az ismeretlenség homályában, élvezze a szerény nagyság boldogító tudatát.

Mi «sötétenc»-ek ezúttal csak azért emlékezünk meg róla, mert kézzel foghatólag megmutatta, miképen nem szabad az ifjuságot oktatni s akaratlanul is ráutalt arra is, miként kellene keresztény szellemben nevelni a gondjainkra bizott jövő nemzedeket.

Nem szabad az iskolát az atheista-szekták ügynökeivé alacsonyítani. Nem szabad az iskolában «tudomány»-t tanítani, azaz olyan, semmi pozitív alappal nem bíró hipotéziseket, melyek mellett bizonyosságot sem a tapasztalat, sem a józan ész nem tesznek. Mar pedig ilyen tudomány mindaz, amit az atheizmus fanatikusai «a tudomány» névvel ékesítenek. Nekik tudvalevőleg nem a való világ, ennek jelenségei és tényei a «tudomány», hanem kifundált elméletek, amelyek e világot s ennek minden létező valóságát a végök az Isten nélkül akarják nem megmagyarázni, hanem könnyen hívökkel, a vizsgálódásra, gondolkozásra képtelennel elhíthetni. Valójában nem a tudomány, azaz a tudás kell nekik, hanem a vakhit; mert amit ők igaz gyanánt, azaz «tudomány» gyanánt hirdetnek, vakhit nélkül igaznak nem tartható.

Hát az ilyen «tudomány» az iskolába nem való. Az ilyen tudomány lealacsonyítja az iskolát. Igazi tanító még ha maga szkeptikus is volna a hit dolgaiban, ami nála különben sem lehet állandó, nem súlyed a szekta eszközevé, hanem az igazságot tanítja. Azaz olyan ismereteket tanít, melyeknek föltetlen igaz voltat kísérletek, tapasztalatok minden kétséget kizárólag beigazolták.

A tudományos kutatás még nem tudomány, csak az igaznak, a valónak keresése, tehát út a tudomány felé. A kutató megállhat az uton, el is tévelyedhetik abban a hitben, hogy az egyenes uton van, sőt hogy célhoz ért; de az iskola nem tarthat vele. Az iskolának nem véleményekre, nem valakiknek az igazságára, hanem az igazságra van szüksége. S az igazság nem a közbeső, hanem a végső állomásokon van. De itt is csak abban az esetben, ha az ember nem elfogultsággal, hanem pártatlanul, elfogulatlanul keresi.

Az iskolában csak a kutatások leszűrt eredményeinek van helyük. S ezek az eredmények adják a tudás anyagát. Ehhez az anyaghoz a dolgok természete szerint részint tapasztalat (szemléltetés), részint közlés útján vezet a tanító tanítványát, kizárva minden spekulációt.

Az ilyen tanítás azonban nem a mi ideálunk; mert bár igazságokat nyújt, nem nyújtja az egész igazságot. A végső állomásokon nem tájékoztatja a tudni vágyó ifjút. A pártatlanság kétségtelen erénye. Nekünk azonban ez az erény nem elég; mert bár nem ellenkezik a keresztény szellemmel, nem is gyökerezik benne.

Mi azonban olyan oktatást óhajtunk, mely amellet, hogy minden tekintetben pártatlan, teljes is, azaz *keresztény szellemű*.

De hát milyen az a keresztény szellemű oktatás, melyet mi teljesnek nevezünk, kérdezi a nyájas olvasók egyike-másika.

A keresztény szellemű oktatás megnyilvánul úgy a tanításban (ismeretközlés), mint a szorosabb értelemben vett oktatás körében.

Az ismeretek közlésénél, a tanításnál a teológiai jelenségek észleltetésénél rámutat a végső nagy okra, minden létezőnek kútforrására. Nem keresi az az alkalmakat, nem izetlenkedik, egyszerű, természetes jelenségek megértésénél marad a természetes korlátok között s nem hivatkozik lepten-nyomon az isteni beavatkozásra; de ha a dolog természete megköveteli, mindig rámutat az Alkotóra, a Kormányzóra.

Kicsiny jelenségek, melyek a gyermek, az ifjú előismeretei alapján is könnyen megérthetőek, nem lehetnek a keresztény szellem alapját képező hitnek támasztékai. Ilyenekül föl nem használhatók.

A keresztény szellemnek érvényesülnie kell az oktatásban is. És pedig szembeötlőbben, mint a tanításban. A keresztény hitigazságok, e hitigazságokból táplálkozó világfölfogás és élet rányomja a maga helyegét az oktatásra. Rövid egy-két szóval nem lehet ezt megmagyarázni; tüzetes kifejtése meg kötetet igényelne. Legyen elég ez-uttal csak rámutatni s utalni a keresztény hitigazságoktól áthatott, a kereszténység szellemétől inspirált kiváló tanítók, tanárok példájára.

Jöhet idő, midőn majd tüzetesen is kifejtem, *miként* kell érvényesülnie a keresztény szellemnek az oktatásban. Az érdeklődőktől egy kis türelmet kérek. *E. J.*

A tanító mint gazda.

Sokan, igen sokan a népoktatás veszedelmének tartják a tanító terménybeli és természetbeli járandóságát. S van is a dologban valami.

A terménybeli és természetbeli járandóságok beszédese illetőleg produkálása sok veszőséggel és munkával jár és sok tekintetben bizonytalan az eredmény. Az u. n. kepe, minőség tekintetében szerfölött különböző; néha a selejtes termények vannak túlsúlyban és erősen csökkentik az értéket az azokkal együvé gyűjtött jobb minőségűeknek. Baj az is, hogy nem egyszer egészen odavész a terménybeli járandóságok egy része.

A termőföld, mint a tanítói fizetés egy része, csak abban az esetben hozza meg a gyümölcsöt, ha befektetést eszközölünk, gondos és lelkiismeretes munkát végezzünk. Ehhez pénz és idő kell. Ami az utóbbi kelleket illeti, az csak volna (főleg a nyári időben), hanem a pénz bizony szűkiben van, sokszor épen nincs. Ez esetben a tanító nem maga műveli a földjét, hanem bérbe adja. Miután

az ő pár holdja csak rövid-lejártatú bérletnek képezheti tárgyát, a bérloje kiéli a földet, melynek értéke esökken, jövedelme csappan.

Ha a tanító maga műveli a földjét, néha bizony nagyon is belemelepszik a gazdálkodásba. Úgyannyira, hogy többet törődik vele, mint az iskolájával. Ekkor aztán van a mezőn termés, de nincs az iskolában. S ez a terméshiány veszélyeztetheti a mezei termést. Ha pedig a tanító nem sokat gondol a mezei munkákkal, akkor a mezőn nincs termés, ami károsan hat vissza az iskolai termésre. Bajnak lehet forrásává a gazdálkodás mindenképen.

Szerencsére a gyakorlatban nem olyan jelentékenyek a terménybeli és természetbeli járandóságokból eredő bajok, aminőknek így messzebből látszanak.

Elsősorban is a tanítóra anyagilag nem hátrányosak. A tapasztalat amellet szól, hogy azok a tanítók élnek aránylag a legjobb, legrendezettebb anyagi viszonyok között, akiknek fizetését részben terménybeli és természetbeli járandóságok képezik. Az oka ennek egyrészt az a körülmény, hogy a termény többet ér mint a pénz értéke (növeli értékét a béléje fektetett munka), másrészt pedig az, hogy a terményekre utalt család nagyobb takarékosagra, nagyobb önmegtartózkodásra van utalva, mint a készpénzből élő. A termény nehezebben kezelhető; ha csak komoly okok fenn nem forognak, marad a kamarában, ellenben a készpénz, különösen ha apró és kevés, mint a tanítóé, csakhamar elpárolog. Akik tehát a készpénz után sóvárognak, nem látják ennek veszélyét, csak a készpénz hiányából eredő igény, sokszor valóban nyomasztó helyzet súlyát érzik.

Bármiként álljon is azonban a természetbeli járandóságok dolga a tanító személyére nézve, annyi bizonyos, hogy ezt a kérdést nem a tanító személyes érdeke szempontjából, hanem az ügy érdekében kell szemügyre venni. S ebből a szempontból vizsgálva a dolgot, arra a konkluzióra jutunk, hogy óvakodni kell a túlzásoktól. Az a gyakorlat, mely a tanítót jórészt természetbeli járandóságokra utalja, káros; mert bizonytalanná teszi a megélhetést, veszteségeknek teszi ki azt az embert, akinek nincs miből vesztenie és mert elvonja a tanítót tulajdonképen való hivatásától. Az embernek ott a lelke, ahonnan él.

Helyes dolog volna a tanítót terménybeli (kepe-természetű) járandóságainak megváltása. A tanító ne kapjon se bort, se búzát, se csírkét, se sonkát stb., még akkor se kapjon, ha különben szeretné s önmagára nézve gazdaságosabbnak látná. Az ilyen természetű járandóságok egy része elvesz, más része még nem a kívánatos minőségben jut a tanítóhoz. Mindenképen baj van vele. Nem egyszer még a tanító és a szülők között oly kívánatos békés jó viszony megbontását is eredményezi. Ezen járandóságok megváltása most már nem is okozna nagyobb nehézséget, miután a közlekedési viszonyok javultával a nép terményeit könnyen pénzzé teheti.

Maskép áll a dolog a termőfölddel. Ezt már nem volna jó a tanítótól egészen elvenni. És pedig két fontos ok miatt. Az egyik az, hogy a falusi és kisvárosi tanítónak, ha jó tanítói és nevelői munkát akar végezni, nem szabad magát teljesen kivonni a nép életviszonyainak köréből. Aki maga is nem eszi a nép kenyerét, az bajosan érti meg egészen a népet. Szükséges egy kis gazdálkodás a kisvárosi és falusi tanítónak az is, hogy állandóan közelebb legyen a természethez: lelke a változatosság által üdülést találjon. Kell a gazdálkodó munkálkodás azért is, hogy a tanító a természetnek Isten rendelése szerint örökké teremtő, megújító működését jobban megértse s megértésére a gyermekeket is rávezesse.

Szükséges a tanító gazdálkodása különösen abból a szempontból is, hogy ismétlő oktatás és felnőttek oktatása termékeny leessen.

Tudvalevő dolog, hogy a nép nem szavakból, hanem *cselekedeteiből* tanul. Megmosolyog minden ajtást (bármilyen észszerűnek látszik is az különben) ha azt az élet ki nem próbálta. A gyorsabb tempójú haladás szempontjából hibáztathatjuk a köznépet ezt a nagy konzervatívizmusát, de a *biztos* haladásnak a javára kell írunk. A népet az ő erős konzervatívizmusa megőrzi a nagyobb esalódásoktól, megvédi a gazdasági existenciáját a veszélyeztethető kockázatoktól. Tehát csak hadd hallgasson a nép jövőre is a *tettek szavára*. Hiba volna őt más meggyőződésre bírni.

Már most hogyan szóljon a tanító a serdülő és felnőtt néphez a *tettek nyelvén*, ha nincs neki földje, ha nem mutatja meg miként kell a földet több haszonnal művelni?

Ott az iskolakert, a faiskola: jó az ellenvetés. Csak hogy a faiskola területe erre a célra alkalmatlan. A neve megmutatja, mire való a faiskola. A népgazdasági erő gyarapodásának jelentős tényezője lehet, de nem egyedül s nem is a legfontosabb. A gyümölcsfatermesztés iránt általános érdeklődést kelteni nem lehet, mert a talaj e célra nem mindenütt alkalmas és mert a gyümölcs-termesztéssel gyors sikert elérni nem lehet.

Egészen másképp vagyunk a mezőgazdasági, konyhakertészeti terményekkel és az állattenyésztéssel. Ezen a téren a termelés aránylag gyors és az okszerű eljárás eredménye szembeszökő. Aki e téren sikert ér el, bizton számíthat követőkre.

A tanító népnevelői hivatásához tartozik, hogy e téren is jó példát mutasson és példájának követésére a serdülő nemzedéket rávezesse.

Hogy azonban az a kis mintagazdaság, melyet vezet, őt tulajdonképpen való hivatásától el ne vonja, a gazdaság könnyen áttekinthető, nagyobb erő lekötése nélkül vezethető legyen. A terület 2-10 hold között váltakozó törpe birtok lehet, melyet a talaj- és klimatikus viszonyok szerint akképp rendez be a tanító, hogy az a termelés egy-két fontosabb ágára mintát mutasson.

Ilyen kis területen a mező- és kertgazdaság minden fontosabb ágát bemutatni nem lehet. De lehet egyet-kettőt. És váltakozva pár éven többet is.

Ha a terület minimális, az értékesíthető konyhakerti veteményekből egy-két gabonafajból, takarmánynövényekből lehet egy-egy kis mintát produkálni. Ezek mellett egy pár háziállat is eltartható.

A kis gazdaságban a teljes realitásra, feltétlen megbízhatóságra kell törekedni. A gazdaság vezetője a leggondosabban vegyen számba minden fillér kiadást és bevételt, hogy a legteljesebb pozitívítással adhasson fölvilágosítást az érdeklődőnek és mutathassa ki az okszerű eljárás hasznosságát mely abból áll, hogy a földben fekvő tőkének, a beruházásoknak és a munkának a terményekben meghozott kamatja jelentékenyen nagyobb, mint a minő a primitívebb mivélési mód mellett volt.

A tanító gazdái foglalkozása tehát nincs ellentétben az ő néptanítói tisztevel, sőt a legszorosabban összefügg azzal. Gyakorlásában csak az szükséges, hogy ismerjen határt, tartson mértéket. Ne feledkezzen meg egy pillanatra sem arról, hogy gazdálkodása nem cél, hanem csak eszköze a magasabb célnak. És mert lényeges eszköze lehetőleg minden tanítónak, tehát a most teljesen készpénzfizetésű állami és községi iskolai tanítónak is gazdálkodnia kellene a jelzett értelemben és módon. S az iskolafenntartók csak a népoktatás javítását eszközöznék, ha az ilyen gazdálkodásra az eszközöket a tanító rendelkezésére bocsátanák.

Székelv-Udvarhely.

Ember János.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Besztercebányai püsp. székvárosi tanfelügyelő kinevezetése. *Kivonat a besztercebányai egyházmegye f. é. IX. körleveléből.* Székvárosom kath. tan-és nevelésügyének vallásérkölesi, módszertani, fegyelmi és általános fölügyeleti szempontból kívánatos fejlesztése, rendbentartása és irányítása szükségessé tették, hogy Besztercebánya sz. kir. város kath. tanügye az egyházmegyei és az illető esperesi kerületi tanfelügyelő joghatósága alól kivételtvén, külön saját hatáskörrel bíró s közvetlenül az egyházmegyei hatóságnak alárendelt «besztercebányai püsp. székvárosi tanfelügyelőre» bízassék. Ezen tervet, a ft. székeskáptalanommal f. évi június hó 21-én tartott tanácskozmány határozata alapján gyakorlatilag is megvalósítván, az említett új tanfelügyelői állásra ft. *Gürtler József*, prépost-kanonok urat neveztem ki, rea, mint püspöki biztosra bizván egyszersmind a székvárosomban létező összes más jellegű iskoláknál a kath. vallásoktatásnak, az ifjúság hitéleti vezetésének, a vallásstanár, illetve hitoktatók működésének fölügyeletét is. Miről az egyházmegyei t. papságot kellő tudomás végett ezennel értesitem. Garamszentkereszt, 1005. június 27.

Pályázat a besztercebányai kath. árvaházban megüresedett helyekre. A paulai szent Vincéről nevezett irtalmas nővérek vezetésére bizott besztercebányai árvaházba f. é. szeptember hó 1-vel hét árvaleány lesz fölvehető. A fölvetélért folyamodhatnak erkölcsös, kath. vallású szülőknek a besztercebányai egyházmegyében született 6-10 éves, valóban szegény leányvárai, akik keresztlevéllel, a szülők halálát igazoló anyakönyvi kivonattal, szegény-égi, esetleg iskolai és főleg egészséges voltukat igazoló orvosi bizonyítvánnyal fölszerelt kérvényeiket a ft. székeskáptalanhoz, illetékes lelkészük útján, f. évi augusztus hó 20-ig tartoznak benyújtani Garamszentkereszt, 1905. július 16.

IRODALOM.

Megjelent a *Szent-István-Társulat* kiadásában a «**Hangutánzó magyar ABC**». Szerkesztették *Oreges Kálmán* és *Wiemann Béla* tanítók. Ára 50 fillér. A szerzők ismert neve elég biztosíték arra, hogy a fonetikus módszer hívei teljes bizalommal forduljanak a most megjelent ABC-felé és azt már az új tanévben iskoláikba bevezessék minden más ily módszerű ABC-és könyv helyett, a melyek a hivatalosan használatra engedélyezett tankönyvek jegyzékében bent nem foglaltatnak. Az új ABC-és könyvvel még foglalkozunk.

VEGYESEK.

Főtanfelügyelői változás. A báborki hercegprímás *Walter Gyula* drt. az esztergomi egyházmegye főtanfelügyelőjét, a kath. tanítói segélyalap elnökét gyöngékedésére való tekintettel — saját kérelmére — a főegyházmegyében viselt összes tisztségét alul fölmentette és megengedte, hogy kanonoki székhelyétől egészsége helyreállítása végett egy évig távol lehessen. A megüresedett főtanfelügyelői állásra *Andor György* drt. a hercegprímás ez idő szerinti titkárat nevezte ki. *Andor György* kinevezése úgy irdoi igazgatóvá, mint főtanfelügyelővé az egyházmegyében általános örömet keltett, mert a kinevezéssel egy nagy műveltségű, áldott lelkületű pap kezébe tétett az egyházmegye hitéletének gondozása és mondhatjuk, hogy az ország kath. tanügyének irányítása. A kath. Tanügyi Tanács elnöksége ez alkalmából a következő sürgönnyel üdvözölte az új főtanfelügyelőt: «Az isteni kegyelem bő áldása kísérje nagyságod működését, melynek már kezdetén a főegyházmegye általános örömeiben ösztönöz osztozik az egész magyar kath. tanítóság».

Tanító adománya a tanítóknak. Az Egerben felállítandó Tanító Haza (Internátus) alapja javára Kőczyán Gábor járároskzállási tanító 40 (negyven) koronát ajándékozott. Az adományért az intéző bizottság nevében hálas köszönetet mond *Bécs Kálmán*, pénztáros.

A főváros tankönyvpályázata. Minthogy a vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr folyó évi június hó 16-án kelt 2202. elnöki számú körrendeletével a népiskolai új tanítástervet, az arra vonatkozó utasítást kibocsátotta, ennél fogva a tanács a közoktatási ügyosztály előterjesztése folytán az elemi iskolai tanítás céljának megfelelő iskolai kézikönyvekre és ú. n. tanítói vezérkönyvekre f. évi március 2-án kelt 236.052/1904—VII. számú határozatával kibocsátott pályázati hirdetésben megállapított határidőket meghosszabbítja, hogy ily módon a pályázni kívánóknak időt adjon az országos tanterv és utasítás attanulmányozására, melyhez a pályázati feltételek értelmében alkalmazkodni kötelesek. A meghosszabbított határidők a következők. *Benyújtandók:* I. 1905. december 15-ig a) a) a) és olvasókönyv az elemi iskola I. osztálya számára, b) vezérkönyv az írás és olvasás tanításához, tekintettel főleg az előgyakorlatokra, az I. osztályt vezető tanítók részére. II. 1906. március 31-ig a) olvasókönyvek az elemi iskolák V—VI. oszt. részére, b) utmutató az olvasmányok tárgyalásához a tanítók számára. 1905. december 15-ig c) vezérkönyv a II—III. osztályokban az írás tanításához. d) fali minta a. b. III. 1906. március 15-ig a nyelvi magyarázatokhoz: a) példatárak a II—VI. osztályok számára, b) vezérkönyvek a II—VI. osztályok részére. IV. 1906. február 15-ig 1. a számolás tanításához: a) példatárak a II—VI. osztályok számára, b) vezérkönyvek az I—VI. osztályok számára. 2. a mértanhoz: példatár és vezérkönyv az V—VI. oszt. részére. V. 1906. január 1-ig vezérkönyv a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz. VI. 1906. február 28-ig a földrajz tanításához: a) térképfüzetek a III., IV., V. és VI. oszt. részére, b) kézikönyvek a IV., V. és VI. osztály számára.

c) vezérkönyv a III., IV., V. és VI. osztályok számára. VII. 1905. december 31-ig történeti kézikönyv az V. és VI. osztályok számára. VIII. 1905. december 31-ig a polgári jogok és kötelességekről kézikönyv az V. és VI. osztályok részére. IX. 1906. január 15-ig természetrajzi kézikönyv az V. és VI. osztályok számára. X. 1906. január 15-ig természettani kézikönyv az V. és VI. osztályok számára. XI. 1906. január 31-ig az éneklés tanításához az I—VI. osztályok számára a) énekfüzetek, b) vezérkönyvek, c) fali énektáblák. XII. 1906. január 31-ig a rajzolásnak az I—VI. osztályokban való tanításához képes vezérkönyv. XIII. 1906. január 31-ig képes vezérkönyv a) az anyag papír- és famunkákhoz, b) a női kézimunkatanításhoz. XIV. 1905. december 31-ig kézikönyv és vezérkönyv az V. és VI. osztályok számára a) gazdasági, b) a háztartási ismeretek tanításához. XV. 1905. december 31-ig a testgyakorláshoz: a) vezérkönyv és b) tornajátékok zsebkönyve az I—VI. osztályok számára. Egy alkalommal kimondja a tanács, hogy az általa kiadott egészségügyi szabályok az összes elemi iskolai kézikönyvek borítékának belső oldalára kinyomatandók. Továbbá a tanítóknak a pályázatban való részvételét megkönnyítendő, elhatározza a tanács, hogy azoknak a tanítóknak, kik nem nyomtatott könyvvel pályáznak, a bírálati díjat elengedi. Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1905. évi június hó 23-án tartott üléséből *Halmos*, polgármester.

Háziipari tanfolyam. A földmívelésügyi miniszterium néptanítóknak a háziipari gyakorlati ismeretek elsajátítására gyakorlati kurzus rendezését határozta el. A kurzust Kecskeméten rendezik, augusztus 1-jén kezdődik és egy hónapig tart. A kurzus igazgatásával a miniszter *Gattenberg Pált*, a kézimunkára nevelő egyesület igazgatóját bízta meg, kivül az oktatást *Havas Sándor* háziipari tanító és egy kerékgyártómester fogja eszközölni.

Halálozás. *Egreczky Mihály* lesznai (Zemplén m.) gör. kath. kántortanító életének 75. tanítói működésének 57-ik évében az Urban f. hó 1-én elhunyt. Az ő. v. f. n.

Új fű-árvaház Győrött. A győri új árvaház, amely néhai *Ebenhöck Ferenc*, volt győri kanonok hagyományából és a *Schubert-féle* alapítványból létesült, a Rákóczi-és Pálffy-utca sarkán megfelelő, egészséges helyen elkészült a szép és célszerű épület már az idei őszön átadható lesz rendeltetésének. Az alapító-levél értelmében az árvaház mindenkor főügyelője a győrbelvárosi római katolikus rendes plébános lesz. Ezt a főügyelői tisztelet az idő szerint *Mohl Antal* dr., címzetes püspök fogja betölteni, aki sok más jótékonyágán kívül ennek az intézetnek is hathatós pártfogója.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A recsei (Pozsony m.) róm. kath. iskolánál egy osztály-tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom 800 kor. fizetés, egy szoba fűtéssel. Tannyelv tót-magyar. Pályázati határidő *augusztus 13. Bezák István* iskolaszéki elnök.

313 1—1

A nagym. kir. földmívelésügyi miniszterium kegyurasága alatt álló **magaslaki (Hont m.) kántortanítói** állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása a zsarnócai m. kir. erdőhivataltól 231 kor. 50 fill., a községtől 328 kor. 16 fillér fizetés, terményváltás és tandíj cimen, szántóföld és rét évi hasznobére 80 korona, stóla s egyéb című átlagos jövedelme 224 korona, 48 m. tűzifa melyből nyolc méter a község által fölprítandó s a tanterem fűtésére fordítandó kivágva és beszállítva. Tanítási nyelv: magyar-tót. Keresztlevél, oklevél s egyéb okmányokkal felszerelt egy koronás bélyeggel ellátott s a tek. zsarnócai m. kir. erdőhivatalhoz címzett kérvények legkésőbb f. é. aug. 20-áig bezárólag ntdő. *Litassy János* Selmechányi róm. kath. esperes és hegybányai plébános úr kezéhez küldendő.

316 1—1

Hízéren róm. kath. tanítói, esetleg tanítónői állás

betöltendő. Lakás két szoba, konyha, kamra. Szántóföld 2 hold 263 □ öl. Tandij körülbelül 80 tanköteles után 6 kor. 480 korona. Ismétlő iskolától 30 korona. Hízér községtől 200 korona. Folyamodványok nagys. *Pintér Károly* apátplébánoshoz küldendő *szeptember hó 1-ig* Aranyos-Maróthra. 321a 1—1

A magasmajthenyi kántortanítói állásra a pályázati hirdetés megújított. Választási nap *aug. 10.* (esütőtörök.) Lásd a Népevelő 21. számát. *1. iskolaszék.* 322 1—1

Az elhalálozás folytán megüresedett **szereói** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Az állásul egybekötött jövedelem: 1. 18 kat. hold s 131 ö. szántóföld. 400 ö. kert. 2. Kántori járandóságai: Szered községtől 98 kor. Alsó-Csöppöny községtől 10 kor. Közép-Csöppönytől 15 kor. 4 fill. a szeredi uradalomtól 13 kor., gabonaváltás címén Közép-Csöppönytől 24 kor. 3. Alapítványos szentmisék után 46 kor. 4. Tanítói fizetése 600 kor. 5. 3 szoba, 1 konyha, 1 élekkamra, fakamra és pinceből álló lakás. 6. Stólaris jövedelme átlag 500 kor. Megkívánatik a magyar és tót nyelvből tökéletes jártasság, kötelezettséget a zenei képzettség, hogy képes legyen zene- és énekkartot vezetni. A pályázati határidő *augusztus 20.* A folyamodványok, eredeti oklevéllel és működési bizonyítványokkal ellátva, a szereói róm. kath. iskolaszék elnökségére címzendők. A választás napján, augusztus 20-án megtartandó nyilvános kántori próbára a pályázók személyesen megjelenni kötelesek. A megválasztott állást szeptember 15-én köteles elfoglalni. *Polatsch Ernő* pl. iskolaszéki elnök. 323 1—1

Udvard (Komárom m.) róm. kath. iskolánál egy állás üresedésben lévén, tanítók, tanítónők pályázhatnak. Jövedelem: hitközségtől 600 kor., államszegély 170 kor., fűtés, takarítás, butorozott szoba. Vezet egy osztályt, tanítja az ismétlőket folytatva öt társával, ha férfi, a kántorságban sedereznin, ha nő kezimunkát tanítani köteles. Pályázatok *aug. 15-ig Duschek János* esp. plébánoshoz küldendők Udvardra. *Scabó János* főtanító. 328 1—1

Egri érseki megye

A jászteleki (Jász-Nagykun-Szolnokmegye) róm. kath. elemi iskolánál az I—II. osztályú fitanítói állomásra *augusztus 20-iki* határidővel pályázat hirdetik. Javadalmazása: két szoba, konyha, élestar, pince, felszerből álló lakás s a kertiletmény betudásával 800 korona évi fizetés. Idővel esetleg lakbér és kertiletmény emián 140 korona. A kérvénynek csatolandók: keresztlevél, házassági anyakönyvi kivonat, illetőleg szabad állapotot igazoló tanúsítás, oklevél, működési és erkölcsi bizonyítvány mindazon helyekről, hol a pályázó alkalmazva volt s mindezek eredetiben vagy kétségtelenül hiteles másolatokban. Kérvények a jászteleki iskolaszékhez intézendők. Állás 1906. szeptember 1-én elfoglalandó. 311 1—1

A besenyőteleki (Heves megye) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 800 korona és természetbeni lakás. Kötelessége az iskolaszék által reábizandó osztályokat tanítani, növendékeit templomba vezetni, ott rajuk felügyelni. Pályázók kérvényüket *augusztus 18-ig* az *iskolaszéki elnökhöz* küldjék. Megválasztott állást szeptember elsején foglalja el. 324 1—1

Csanádi egyházmegye.

A nagyfalui (Temes m.) róm. kath. elemi iskolához osztálytanító kerestetik. Javadalmazás: hitközségtől 400 korona, államszegélyből 400 korona, iroda általány 10 korona, törvényeszerű természetbeni lakás 400 □ öl kerttel. Megválasztott köteles a mindennapi I—II. osztály, valamint az ismétlőiskola növendékeit oktatni, kántori díjtartással helyettesíteni. Tannyelv magyar-német. Személyes megjelenség előnyös. Fölszerelt kérvények *augusztus 12-éig* az iskolaszéki elnökséghez nyújtandók be. Állás október 1-én foglalandó el, mely naptól fizetés is folyosítottatik. *Iskolaszék.* 309 1—1

Győri püspöki megye.

Köny (Győr megye) 4 tanerős iskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése polgari évré

800 korona, egy butorozott szoba és 40 korona lakáspótlék. Kötelességei díjvelé szerint. Kérvények a róm. kath. *Iskolaszékhez* intézendők *augusztus hó 14-éig*. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Magyar Árpád* igazgató tanító. 319 1—1

Acs (Komárom megye) osztálytanítói állomásra 800 korona fizetés, egy szoba a leg-zükségesebb butorozattal *aug. 12-ig* pályázat hirdettek. *1. iskolaszék.* 314 1—1

A császárfalui róm. kath. iskolaszék az üresedésbe jött s a lakáson kívül átlag 1100 (egyezerszáz) kor. évi jövedelemmel egybekötött kántortanítói állásra f. évi *augusztus 20-ig* pályázatot hirdet. Megkívánatik a horvát nyelv tudása s a kántoriakban való jártasság. A pályázatok alulírottához küldendő. *Vlasich József* plébános, iskolaszéki elnök, Császárfalu (Sopron m.). 312 1—2

A szanyi plébániához tartozó Szent-András róm. kath. főlközségi kántortanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Lakása: egy szoba, konyha, kamra, istálló, 61 pajta és házikert. Jövedelme: a 4300 100 hold szántóföld, 174 hold rétnek kataszteri tiszta jövedelme, munkaváltság, párbér s a díjlelvélben részletezett természetbeli járandóságok és szolgálmanyok becsértéke 610 korona 92 fillér. Adó a hasznélvező terhe. Kötelessége a tanításon kívül az időszakonként összes kántori teendők végzése. Harangoztalásért külön díjazás, melyet azonban elvállalni nem köteles. A kántorságban való jártasság pályázat folyamata alatt személyesen igazolandó. Eredeti oklevéllel fölszerelt kérvények a szanyi (Sopron m.) plébániára küldendő. 326 1—1

A környei (Komárom megye) róm. kath. népiskolánál osztálytanító állás van üresedésben. Fizetés 800 kor., 8 méter rőzsefa 10 kor. kertiletmény és egy szobából álló butorozott lakás. Tannyelv magyar-német a rábizandó osztályokban és a kántori teendőkben való helyettesítésnél is. Tanítónők is pályázhatnak. Kérvények benyújtása az iskolaszék elnökénél *augusztus 15-ig.* *1. iskolaszék.* 332 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Levart (Gömör megye) róm. kath. filialis község a kántortanítói állomásra *szeptember 1-ig* pályázatot hirdet. Évi javadalmazása 800 korona, rendes lakás házi kerttel. *Duschek Ferenc* plébános, Deresk. 327 1—1

Pécsi egyházmegye.

Betöltendő a **somogydrávaszentmártoni** róm. kath. osztálytanítói állomás. Javadalmazás: 600 kor. alapfizetés, 167 kor. államszegély, egy butorozott szoba, 100 kor. a lakás és kert pótlására és öt öl lágú hasábfu, amelyből a tanterem is fűtendő. A fűtős fat az iskola pénztár bevontatja és ölenként 12 korona értékben számítja. Tannyelv magyar, a horvátul értők azonban elnyelben részesülnek. Kérvények f. évi *augusztus 15-ig* Lakácsára (Somogy m.) az *esperesi hivatalhoz* küldendő. 310 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A budafoki róm. kath. kántori állásra a Népevelő 31. számában kiírt pályázat fennáll. 305 1—1

A nagyperkátai róm. kath. főiskolánál megüresedett osztálytanítói állomásra *augusztus 12-iki* határnappal pályázat hirdetik. Évi jövedelem: 1. Nagyperkátá községi pénztárából előleges havi részletekben 800 korona. 2. Egy szoba lakásul s a fűtéshez szükséges fa természetben. Kötelessége a reábizott mindennapi s ismétlőiskola vezetése, a gyermekeket az istentiszteletekre kísérsni s ott rajuk felügyelni. Pályázni kívánó s oklevéllel bíró férfitanítók kérvényeiket *Kéri Ferenc* plébánoshoz (Nagyperkátá) nyujtsák be. 330 1—1

Szepesi püspöki megye.

A Szepesmindszent községben (Szepesváralja mellett) levő róm. kath. népiskola kántortanítói állomásra folyó *augusztus hó 26-ig* pályázat hirdettek. Kívánatik a tót nyelvben való jártasság. Összes járandóság: 1. Kézsépben 230 kor. 2. Offertorium, stóla, kolledda körülbelül 100 kor. 3. Államszegély 222 kor. 4. 10 öl puha tüzelőfa. 5. 2-1074 k. h. szántóföld. 6. Egy hegyi rét hasznélvezete.

7. Legelőjogosultság. 8. Terményekben: 42 p. m. rozs. 4 p. m. árpa. 9. Kényelmes lakás házikerttel. Fölszerelt kérvények augusztus hó 26-ig a szépmindszenti róm. kath. plébániához küldendők. 325 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Badafalva község (Vas megye) róm. kath. osztálytanító keres. Fizetése évi 656 korona, utólagos negyedévi részletekben, községi pénztárból 144 korona évi államségély, mely akkor folyósítatik, midőn a miniszterium azt a megválasztott nevére átírta. Lakása 1 szoba fűtve, butorozva. Az állás szeptember elsején elfoglalandó. Kötelessége az első osztályt önállóan vezetni, ismétlősöket főlálva tanítani, kántoriakban segédkezni, tannyelv német-magyar, pályázni lehet *aug. 20-ig a plébániához*. Badafalva, posta Gyánafalva. 315 1-1

Nagymedvesen újonnan szervezett osztálytanítói állomásra pályázat hirdettek. Evi fizetése 800 korona alapfizetés, melynek felét pontosan a hitközség fizeti, másik fele államségélyből biztosított, mely iránt a kérvényezés folyamatban van. Újonnan épült lakás, a szükséges butorzáttal. Kérelmetény tíz korona és egy öl tűzifa. Kötelessége az I—II. osztályt vezetni, az ismétlősöket főlálva díjtalanul tanítani, esetleg a kántori teendőket segédkezni. Ezen állomásra csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Az állomás szept. 15-én elfoglalandó. Tannyelv magyar-német. Pályázati határidő *aug. 27.* Fölszerelt kérvények fölszítolandó *Maitz Jácint* plébános h. urhoz (Németújvár) küldendők. 317 1-1

A **szentkúti** plébániához tartozó Német-Büks róm. kath. hitközség tanítói állására pályázat hirdettek. Evi fizetése: I. Kézpénz 38250 K. II. Természetben: a) 11¹/₂ pozsonyi mérő buza 90 K, b) 11¹/₂ mérő rozs 6750 K, c) 3 öl kemény tűzifa 36 K és 3 öl puhafa 24 K házhoz szállítva, összesen 600 K. 200 K államségély fog kérelmet. Lakása két kis szoba, konyha és éléskamra. Tannyelv magyar-német. Kötelessége a mindennapi és ismétlősiskolások oktatásán kívül vasárnap és ünnepnapon a délutáni istentiszteletnél és egyéb ajátosságok alkalmával előmádkozni s szokásos harangozásról gondoskodni. Választás *aug. hó 19-én* (azaz tizenkilenc) délelőtt. Tanítónök is pályázhatnak. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények küldendők a plébániához Szent-Kut u. p. Strém (Vas m.) *Püdy Gáspár* plébános, iskolaszéki elnök. 300 1-1

A **baltavari** iskolaszék egy osztálytanítói állásra 1905. *aug. 20-ra* pályázatot hirdet. Jövedelme: lakás fűtéssel s a legszükségesebb butorral és 800 kor. kézpénz. Nótanítók is pályázhatnak. *Dobrovics László* plébános, Baltavár. 323 1-1

Váci egyházmegye.

Kiskunhalas róm. kath. elemi iskolájához f. év szeptember 1-től, 1906. június hó végeig havi 80 kor. fizetéssel helyettes tanító kerestetik. Okleveles férfitanítók kérvényeiket folyó év *augusztus 20-ig* ft. *Véber István* esperes plébános, iskolaszéki elnök úrhoz címezve küldjék. 320 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A **gadányi** (Somogy m.) osztálytanítói állásra szeptember 1-re pályázat hirdettek. Fizetése lakáson kívül polgári évre államségéllyel együtt 760 kor. Kötelessége egyik osztályt tanítani, kántorságban és az ismétlősök oktatásában segédkezni. Kérvények *aug. 12-ig Vörös János* plébánoshoz Mesztényre küldendők. 308 1-1

Pályázat az **enyingi** róm. kath. kántortanítói állásra. Jövedelem: 1. Lakás bérértéke 300 kor. A gazdasági épület egyelőre nem használható. 2. 29 hold szántóföld bérértéke 600 kor. 3. Szolgalmányok 114 kor. 4. Párber 500 kor. 5. Tandij 200 kor. 6. Stólából 50 kor. 7. 10 m. tűzifa 80 kor. 8. Ostyasütésért 83 kor. 9. 1 székér széna 40 kor. 10. Alapítványi pénztárból 31 kor. 80 fill. 11. Templomi pénztárból 21 kor. Összesen 2019 kor. 80 fill. A választás f. évi *aug. 24-én* lesz. Kérvények *aug. 19-ig* az enyingi plébániához címére küldendők. Próbaéneklés csak a választáskor van megengedve.

II. Pályázat az **enyingi** róm. kath. tanítónői állásra. Fizetés államségéllyel 800 kor. Kérvények *aug. 19-ig* az enyingi plébániához címére küldendők. 321b 1-1

I. Okleveles tanítónő kerestetik három uri leányka mellé, elemi osztályok vezetéséhez. Fizetés havonként 36 korona és teljes ellátás. *Keller László* urad. körerdész Kulhany u. p. Sissó.

II. Jó családból **okl. tanítónő** kerestetik 3 esetleg 4 uri gyermek mellé, elemi osztályok vezetéséhez, magyar és német nyelvismeret szükséges. Fizetés 40 korona havonként és teljes ellátás. *Raffesberg Hugó* urad. erdőmester Prasicz u. p. Nagy-Tapolcsány. 331 1-1

Szigoru, jó bizonyítvánnyal rendelkező róm. kath. tanítót keresek az egész tanévre 800 korona és teljes ellátás mellett három gyermek mellé pusztára, ki a polgári iskola alsó osztályára is képes előkészíteni. Közlembieket személyesen vagy levélben. *Mócsy László* fővárosi tanító, Irányi-utca 1. 318 1-1

Jóhangú **segédkántort** keresek. Fizetése egy hónapra 30 korona, mosás, ágyneműn kívül teljes ellátás. Belvárosi misék, a teési és telgyői filia, kis temetések díja, ezenfelül mellékvédelme. *Csongrád, Hornjak Károly* kántor. 298 2-2

Országszerte elterjedt — **„Magyar Kántor”** —
 emü rk. temető- és búcsuzatónöny és különféle szentáncok dalainak gyűjteménye megrendelhető fűzve 2, kötve 3 koronáért
Biczók F. kántornál
 Torontáltordán. 287 1-5

Orgonaépítési műintézet.
Rieger Testvérek
 villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utca 48.
 cs. és kir. udvari szállítók, a Szentistván lovagja, a Ferencz József-rend lovagja
 A párisi és bécsi világkiállításokon sikh. helyről kiintetve.
 Legelőcsöb: arban es kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tisztá legnyomasztó csőrendszerrel (pneumatikus) tartós, nemhangú orgonákat szállít. 30 évotals orgonaszállítás. Mindennemű orgonaavításokat és hangolásokkal a legmersekeltébb arban es tiki ismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartalása mersekelt arban elváltallatik. Tervezeték es rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Magyar olvasókönyvek.

Ábécés-könyv. Irta **Barány Ignác.** Katholikus népiskolák számára. Ötvenhetedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Első olvasókönyv a katolikus népiskolák számára. Irta **Barány Ignác.** Harmvenegyedik kiadás. Kötve 20 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népiskolák második osztálya számára. Irta **Barány Ignác.** Harminchetedik kiadás. Kötve 36 fillér.

Harmadik olvasókönyv a katolikus népiskolák harmadik osztálya számára. Irta **Barány Ignác.** Harminnegyedik kiadás. Kötve 48 fillér.

Negyedik olvasókönyv a katolikus népiskolák negyedik osztálya számára. Irta **Barány Ignác.** Huszonegyedik kiadás. Kötve 60 fillér.

Ötödik olvasókönyv a kath. népiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta **Barány Ignác.** Tizenharmadik kiadás. Kötve 1 korona 28 fillér.

Új magyar ABC és olvasókönyv. Irta **Dreiszigler Ferenc.** Kötve 40 fillér.

Olvasókönyv a gazdasági és általános ismételő-iskolák használatára. Irta **Dreiszigler Ferenc, Számord Ignác, Szokoly István és Rovó Lajos.** III. kiadás. Kötve 1 korona.

Olvasókönyv az alt. és gazdasági ismételő leányiskolák számára. Irta **Dreiszigler Ferenc, Györfy János és Rovó Lajos.** Kötve 1 korona 40 fillér.

ABC és olvasókönyv. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Steinberger Ferenc.** Képekkel. Kilencedik kiadás. Kötve 40 fillér.

ABC és olvasókönyv. Kisebbségi kiadás. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Steinberger Ferenc.** Képekkel. Tizenötödik kiadás. Kötve 24 fillér.

Második olvasókönyv a kath. népiskolák második osztálya számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Walter Gyula dr.** IX. kiadás. Kötve 48 fillér.

Harmadik olvasókönyv a kath. népiskolák harmadik osztálya számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Walter Gyula dr.** VI. kiadás. Kötve 60 fillér.

Negyedik olvasókönyv a katolikus elemi fiúiskolák negyedik osztálya számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Walter Gyula dr.** III. kiadás. Kötve 88 fillér.

Negyedik olvasókönyv a katolikus elemi leányiskolák negyedik osztálya számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Walter Gyula dr.** II. kiadás. Kötve 88 fillér.

Ötödik olvasókönyv az osztott kath. elemi fiúiskolák ötödik és hatodik osztálya számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Walter Gyula dr.** IV. kiadás. Kötve 1 korona 44 fillér.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Schultz Imre.** Egyik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 fillér.

Első olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák harmadik és negyedik évfolyama számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Schultz Imre.** Másik év. Hatodik kiadás. Kötve 60 fillér.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Schultz Imre dr.** Egyik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Második olvasó- és tankönyv az osztatlan kath. népiskolák ötödik és hatodik évfolyama számára. Irta **Möcsy Antal, Petrovácz József és Schultz Imre dr.** Másik év. Hetedik kiadás. Kötve 80 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák I. osztálya számára. Irta **Prónai Antal dr.** Képekkel. (Engedélyezve 1211—1900. számú miniszteri rendelettel.) II. kiadás. Füzve 1 korona 60 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák II. osztálya számára. Irta **Prónai Antal dr.** Képekkel. (Engedélyezve 1871—1901. számú miniszteri rendelettel.) Füzve 2 korona 40 fillér.

Magyar olvasókönyv a középiskolák III. osztálya számára. Irta **Prónai Antal dr.** Képekkel. (Engedélyezve 1523—1902. számú miniszteri rendelettel.) Füzve 2 korona 80 fillér.

Megrendelhetők Bpest, IV., Kecskeméti-u. 2. a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.